

Dobová kresba nevěsty z r. 1928

Černobílé svatby

Komplexní nabídka zajištění svateb, tak zvaná svatba na klíč, je dnes běžným pojmem. Nevěsta se ženichem se dohodnou, jak si svůj „velký“ den představují a obrátí se na vybranou svatební agenturu. Ta jim splní vše, co jim na očích vidí a oni budou pak spolu šťastně žít až...

Tak takto růžové to opravdu ještě není. Je celá řada věcí, které si musí nastávající manželé ujasnit, dohodnout, zvážit veškeré své možnosti a snažit se je realizovat. Někdy s pomocí odborníků, jindy šikovných příbuzných či přátel. Pozor však na Kecalý nebo jiné dohazovače. I když to byla tradiční „profese“, Mařenku s Jeníčkem v Prodané nevěstě málem Kecal rozdělil. Tak se trochu do historie podíváme.

Svatební tradice a pověry

V každém kraji jsou jiné, časem se trochu pozměnily a některé se dnes vykládají úplně jinak než před staletími. Většinou se tradují po generacích, mívaly hluboký a často náboženský smysl. Dnes je berem spíše jako vtipné pobavení. Jedna ze zásadních pověr byla, neuzavírat nikdy sňatek v měsíci květnu, protože „**Svatby v máji, do roka máry**“. Myšlen byl neblahý konec manželství, nikoliv život některého z novomanželů. I když i to nebylo někdy od věci. Pravý důvod byl dost prozaický: na vině byla nedostatečná sexuální poučenost a úroveň lékařské vědy minulých století, kdy po svatební noci nevěsta zpravidla otěhotněla a dítě přicházelo na svět v poněkud nepříznivém zimním období. Zejména v chudých rodinách byla v tuto roční dobu péče o děti složitá. A mladá maminka bývala také víc ohrožena. Dnes je vše jinak, ale svatebních obřadů je v květnu stále méně. Tradice se prostě, na rozdíl od jiných zemí, u nás zakořenila.

Svatební zvyky se většinou stále dodržují. Ať jsou to šaty a doplňky nevěsty, která by měla mít něco nového, starého a modrého nebo společné zametání střeptů, házení kytice, jídlo ženicha a nevěsty ze společného talíře, svatební koláčky, které nesmí

nevěsta péci a podobně. Všechno mělo a má svůj smysl. Například modrá znamená věrnost, ale dříve byl důvodem modrý plášť Panny Marie. Svatební koláčky však nebyly jedinou tradicí v oblasti gastronomie. Pan Dr. Jiří Guth – Jarkovský, známý mravouk, napsal se svou ženou Annou v roce 1919 dvoudílnou knihu o stolničení, ve které přesně popisuje pravidla svatební hostiny, zasedací pořádky, následnost chodů, způsob jejich konzumace a podobně. Po přečtení mnoha stran o tom, co se na svatbě má a musí, mně bylo nejvíc milé francouzské rčení uplatňované po polévce: „Po polévce sklenka vína lepší jest než medicína“.

Svatba jako životní předěl

Rovněž paní Anna Guth – Jarkovská se prostřednictvím „Praktické hospodyňky“ z r. 1930 snažila působit na adeptky svatby tak, aby pochopily její společenský význam a dokázaly si události kolem ní maximálně užít. Její rady a doporučení se dnes zdají být přežitkem, ale často se v nich odráží „návod“ na spokojené manželství možná i v 21. století. Paní Anna doporučovala věnovat víc rozvahy známostem, lehkovážně neflirtovat, ale myslet i na vzájemnou harmonii duše. Muž vždy žádal o ruku své nastávající a při návštěvě jejich rodičů je dosti obsírně informoval

o všem, co se od něj dalo očekávat v oblasti zdraví, finančního zabezpečení i vlastního zaměstnání. Dohodou o sňatku bylo většinou zveřejnění zasnoubení páru. Dozor rodičů nad povinnou ochranou cti dívky až do sňatku už je dnes opravdovým přežitkem doby. Sňatek byl označován jako životní mezník a detailně se už řešilo vystrojení svatby. Oznámení se posílala před i po svatbě, spolu s poděkováním za dary novomanželům. Novomanžel vždy potěšil svou nastávající pěkným šperkem, stálou památkou na tak významný den.

Velká a malá svatba

Oblečení svatebčanů mělo jednu málo známou zásadu: na radnici se nechodilo v bílém, ale pouze do kostela. Svatby na vsi bývaly půvabnější, ctily se obyčeje. Ve městě platily ustálené předpisy, z nichž některé známe i dnes – nevěsta s ženichem si vybírají své svědky a sourozenci je doprovází jako družičky a mládenci. Svatba byla tzv. velké či malé. Při velké svatbě byla nevěsta vždy v bílém, družičky v pastelových barvách, ženich se honosil černým frakem a cylindrem. Zdobilo se myrtou a květy oranžovníku. Ostatní dámy měly dlouhé šaty. Nevěsta, která zvolila malou svatbu, měla odpolední oblečení většinou v béžové či šedé barvě, s tříčtvrteční délkou sukne, ženich tma-

vý oblek s kloboukem. Dámy měly stejnou délku sukne jako nevěsta. Svatební průvod i zasedací pořádek při hostině měly svá přesná pravidla.

Styl vintage a retro

Horkým hitem současných svateb je styl vintage nebo retro, svatba v originálním či napodobeném oblečení a ve stylu let minulých, dokumentovaná černobílými či sépiovými fotografiemi. Nejoblíbenějším obdobím jsou roky 1925 až 1940. Má to však jeden háček: pokud neporadí odborník, může být oblečení svatebčanů značně nesourodé a nepůsobí dobrým, pro trochu znalého diváka až směšným dojmem. Když už taková volba padne, má mít celá svatba jeden styl, třeba i s jídelním lístkem, hudbou apod. Je to dobrá volba pro lidi, kteří vybranou dobu milují a opravdu si celý den mohou skvěle užít.

Dobrym tipem na atraktivní a netuctové oblečení jsou svatby mnoha černobílých filmů např. i ve filmu „Roztomilý člověk“ s Oldřichem Novým, Natašou Gollovou a Raulem Schránilem. Civilní svatby herců však často nedosahovaly pompéznosti jejich filmových svateb, jako tomu bylo třeba u dvou milovníků černobílé filmové doby – již zmiňovaného Raula Schránila

a Antonína Novotného. Oba se ženili na počátku válečných let, v červenci 1939. Pan Novotný si vzal slečnu Dolly Dimmmerovou, oděnou do žlutého kompletu a za 14 dní pan Schránil slečnu Rudy Havelkovou v odpoledních šatech se stříbrnou líškou přes rameno.

V dnešní době jsou média zahlcena svatbami celebrit, předhánějícími se v nákladnosti oblečení a exotickou destinací luxusního hotýlku, který si vybrali na svatební cestu. Zajištěním svatby bývá pověřena vybraná svatební agentura, která velmi často dokáže ovlivnit svatebčany tak, že jejich původní nápad se zcela vytratí a svatby se podobají jako vejce vejci. Nic z toho není pojistkou pro pevnost manželského pouta, které často vydrží jen velmi krátce. Na začátku jsem říkala, že vše kolem svatby tak úplně růžové není, teď to na fotografiích vypadá spíš jako černobílé. Posudte pár zajímavých fotografií, třeba vás zaujmou a budou inspirovat. Vaše svatba se snad nemusí podobat jako vejce vejci a být kopií svatby některé ze známých celebrit!? Nejdůležitější je, užít si váš krásný den bez stresu a v naprosté pohodě.

Vladka Dobiášová
Foto archiv autorky

Svatba Štupkovi – Svatba Věra a Karel Štupkovi se konala v srpnu 1944, v době okupace. Nevěsta měla malé černé šaty a družičky byly ve stejných letních šatech s květovaným vzorem

Současný pár, který zvolil na svou svatbu vintage styl

Manželé Jakoubkovi se brali v prosinci 1938 v Praze, v kostele u sv. Antonička. Obědvávali ve vyhlášené restauraci U Bumbrdlíčka. V rámci malé svatby měla nevěsta krátký béžový kostým a kožešinový límec

Nevěsta 20. léta

